

Scrisoare Pastorală la Sărbătoarea cea mare a Învierii Domnului nostru Iisus Hristos, anul mântuirii 2018

† SOFRONIE

Din darul lui Dumnezeu Episcopul Ortodox Român al Oradiei, iubitului cler, râvnitorului cin monahal și evlaviosului popor binecredincios, har și pace de la Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, iar de la noi binecuvântare și bucurie în Duhul Sfânt!

Hristos a înviat!

Iubiții mei fii și fiice sufletești,

În atmosferă de pace și bucurie duhovnicească întâmpinăm și de această dată cea mai mare sărbătoare a creștinătății: Învierea din morți a Domnului nostru Iisus Hristos. Splendoarea de taină și strălucirea launtrică, netrecătoare, a marelui praznic se sălășluiește în noi, prin voia și cu puterea Atotțiitorului, după așteptarea plină de har și de speranță, aducătoare de împlinire, a călătoriei noastre spirituale, a urcușului nostru sufletesc, dublat de umile nevoițe trupești, după călătoria mistică a Sfântului și Marelui Post, după o perioadă îndelungată de așteptare, de zece săptămâni, de la începutul Triodului, prin ostenele Postului celor patruzeci de zile, culminând cu așteptarea specială a Sfintei și Marii Săptămâni a Pătimirilor, morții pe Cruce, coborârii în Mormântul Sfânt, pogorârii la iad și Învierii celei de a treia zi. În așteptarea Învierii lui Hristos, ne-am regăsit cu toții, împreună, în comuniune, în însăși pacea și bucuria praznicului praznicelor, sărbătoarea cunună a tuturor sărbătorilor: Ziua Învierii Domnului.

Acum așteptarea este împlinită, bucuria este deplină, nădejdea ne este încredințată, prin lucrarea harului, prin arătarea dragostei de Sus, prin vădirea biruinței Împăratului Hristos asupra domniei, stăpânirii și puterii morții. Hristos a înviat și toate s-au umplut de lumină. Femeile purtătoare de miruri și Învățăceii Domnului, Apostolii, au îmbrăcat haina luminată a sărbătorii, văzându-L pe Mântuitorul viu, înviat din morți, „cărora S-a și înfățișat pe Sine viu după patima Sa, prin multe semne doveditoare, arătându-li-Se timp de patruzeci de zile și vorbind despre Împărăția lui Dumnezeu” (Fapte 1, 3). În tot răstimpul de la Învierea din morți și până la Înălțarea la ceruri și Șederea de-a dreapta Tatălui, Învățătorul și Domnul i-a întărit pe ucenicii Săi, „până în ziua în care S-a înălțat

la cer, poruncind prin Duhul Sfânt apostolilor pe care i-a ales” (Fapte 1, 2), pregătindu-i pentru venirea Mângâietorului, îndemnându-i să se îmbrace cu răbdare, așteptând să se pogoare peste ei făgăduința Tatălui, Duhul Adevărului, spre a fi pregătiți pentru misiunea ce îi aștepta: propovăduirea Evangheliei până la marginile lumii. Astfel, „în tot pământul a ieșit vestirea lor, și la marginile lumii cuvintele lor” (Psalmul 18, 4).

Bucuria Învierii Domnului, încredințarea ei prin arătările de după Înviere ale Mântuitorului înaintea Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, starea sufletească imposibil de redat în cuvinte a discipolilor plini de uimire și în extaz, trăirile unice și extraordinare ale lor, aveau să fie îmbogățite prin fericita așteptare a pogorării Duhului Sfânt, făgăduit de Hristos Fiul lui Dumnezeu încă de la Cina cea de Taină, în Marele Cuvânt de despărțire. „Și Eu voi ruga pe Tatăl, și alt Mângâietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac” (Ioan 14, 16). Venirea Duhului Sfânt avea să se petreacă după Înviere, pentru a aduce mărturie pentru Hristosul lui Dumnezeu, Cel înviat din morți: „iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care din Tatăl purcede, Acela va mărturisi despre Mine” (Ioan 15, 26). Iar după Înviere, Fiul lui Dumnezeu înomenit este mai explicit: „Eu trimit peste voi făgăduința Tatălui Meu; voi însă ședeți în cetate până ce vă veți îmbrăca cu putere de sus” (Luca 24, 49). „Și cu ei petrecând, le-a poruncit să nu se depărteze de Ierusalim, ci să aștepte făgăduința Tatălui (Fapte 1, 4).

Cel înviat a treia zi din morți, mai înainte de Înălțarea Sa la cer, Își îndeamnă învățăceii să aștepte venirea Duhului la Ierusalim, pentru ca, venind, Dătătorul de viață să-i îmbrace pe ucenici cu putere de Sus: „veți lua putere venind Duhul Sfânt peste voi, și Îmi veți fi Mie martori în Ierusalim și în toată Iudeea și în Samaria și până la marginea pământului” (Fapte 1, 8). Putere pentru a propovădui Evanghelia la toată făptura.

Lubit popor al lui Dumnezeu,

Dacă Sfinții Apostoli au primit poruncă de la Fiul lui Dumnezeu înomenit și înviat a treia zi din morți să rămână în Sfânta Cetate a Ierusalimului, în așteptarea Zilei Cincizecimii, a venirii Duhului Sfânt, dacă și călătoria noastră duhovnicească a Sfântului și Marelui Post a însemnat așteptare evlavioasă pentru întâmpinarea Împărătesei Duminicilor, Ziua Învierii Domnului, se cuvine să ne aducem aminte că și istoria mântuirii, de la căderea lui Adam și până la venirea lui Hristos, Noul Adam, pătimirile, moartea, coborârea în mormânt, învierea cea de a treia zi, înălțarea la ceruri în cea de a patruzecia zi de la înviere și șederea de-a dreapta Tatălui a Fiului Omului, a însemnat o îndelungată așteptare. De la căderea protopărinților și protoevanghelia, făgăduința lui Dumnezeu din rai, după cădere, așteptările mesianice au însoțit călătoria prin lume, de-a lungul istoriei, a fiilor și

fiicelor lui Adam și ale Evei, până la arătarea Noii Eve, Fecioara Maria, din care Se va naște Noul Adam, Adam cel de pe urmă, pentru a îndrepta greșeala cea străbună a lui Adam cel dintâi. Iar despre aceasta, lămurit vorbește Marele Pavel înaintea judecății: „și acum stau la judecată pentru nădejdea făgăduinței făcute de Dumnezeu către părinții noștri” (Fapte 26, 6).

Făgăduința divină din paradis, după cădere și înainte de alungarea din Grădina Edenului, protoevanghelia, o vestește deja pe Noua Evă, din care va ieși Hristos, Mielul lui Dumnezeu, Care ia asupra Sa povara păcatelor lumii: „dușmănie voi pune între tine și între femeie, între sămânța ta și sămânța ei; aceasta îți va zdrobi capul, iar tu îi vei înțepa călcâiul” (Facere 3, 15). Pentru aceasta a venit în lume și S-a făcut om Cuvântul veșnic al Tatălui, pentru a zdrobi capul șarpelui, pentru a nimici puterea și stăpânirea și domnia întunecatului tată al minciunii, pentru a-i zădărnici înșelăciunile, ispitirile și cursele, așa cum ne învață Apostolul Iubirii, Cuvântătorul de Dumnezeu Ioan: „cine săvârșește păcatul este de la diavolul, pentru că de la început diavolul păcătuiește. Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului” (I Ioan 3, 8). Așteptarea venirii Mântuitorului, anunțată de prooroci, avea să lumineze anevoiosul drum prin veacuri al urmașilor lui Noe după potop, și va aduce speranță mereu înnoită poporului ales al lui Dumnezeu, din vremea patriarhilor biblici Avraam, Isaac și Iacob-Israel și până la venirea în lume a Cuvântului lui Dumnezeu și înomenirea Sa.

Cel mai ilustrativ și sintetic, sugestiv și simbolic mod de a reflecta așteptările mesianice ale poporului iudeu transpare din cele două genealogii ale Mântuitorului, de la începutul a două din Evangheliile sinoptice, respectiv cea după Sfântul Apostol și Evanghelist Matei (capitolul întâi) și cea după Sfântul Evanghelist Luca (și anume capitolul al treilea). Cea dintâi arată descendența lui Avraam până la Dreptul Iosif (Matei 1, 1-16), iar cea de a doua coboară de la Iosif până la Adam (Luca 3, 23-38). În prima, „Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam” (Matei 1, 1), care urcă până la „Iosif, logodnicul Mariei, din care S-a născut Iisus, Care Se cheamă Hristos” (Matei 1, 16), evidențiază mulțimea generațiilor, a „neamurilor” și, implicit, a așteptării, de la Avraam până la Hristos. „Așadar, toate neamurile de la Avraam până la David sunt paisprezece; și de la David până la strămutarea în Babilon sunt paisprezece; și de la strămutarea în Babilon până la Hristos sunt paisprezece neamuri” (Matei 1, 17). Cea de a doua genealogie, lucanică, pornește de la Hristos Iisus, „și Iisus Însuși era ca de treizeci de ani când a început (să propovăduiască), fiind, precum se socotea, fiu al lui Iosif, care era fiul lui Eli” (Luca 3, 23) și coboară până la „fiul lui Enos, fiul lui Set, fiul lui Adam, fiul lui Dumnezeu” (Luca 3, 38). Postul Mare rememorează și recapitulează așteptările mesianice, iar Canonul cel Mare, de pocăință, al Sfântului Andrei Criteanul, este icoana poetică a acestora.

Încheierea așteptărilor mesianice iudaice o întruchipează, la întâmpinarea Domnului la Templul din Ierusalim, la patruzeci de zile de la nașterea după trup din Fecioara Maria, Noua Evă, Născătoarea de Dumnezeu, Dreptul Simeon, Primitorul de Dumnezeu: „și iată, era un om în Ierusalim, cu numele Simeon; și omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel; și Duhul Sfânt era asupra lui. Și lui i se vestise de către Duhul Sfânt că nu va vedea moartea până ce nu va vedea pe Hristosul Domnului” (Luca 2, 25-26).

Lubiți părinți și maici, frați și surori, fii și fiuce duhovnicești,

Sărbătorind Învierea lui Hristos, Începătorul învierii noastre, ne pregătim să trăim propria noastră înviere. Suntem, dragii mei, în așteptarea propriei învieri. Exact așa cum mărturisim la sfârșitul Simbolului de credință niceo-constantinopolitan, Credeul: „aștept învierea morților și viața veacului ce va să vie”, știind că „Dumnezeu, Care a înviat pe Domnul, ne va învia și pe noi prin puterea Sa” (I Corinteni 6, 14). Atotputernicul ne va dăruia și nouă, la sfârșitul veacurilor și începutul veacului ce va să vie, al veșniciei, cu puterea Sa, darul învierii, pentru a-I urma Celui înviat a treia zi din morți, Hristos Iisus Domnul, „căci dacă morții nu înviază, nici Hristos n-a înviat” zice Apostolul Neamurilor, Sfântul Pavel, în cea dintâi epistolă adresată corintenilor (15, 16). Dar Hristos a înviat pentru a ne dăruia nouă viață veșnică, ceea ce înseamnă, implicit, și învierea noastră din morți. „Iar dacă nădăjduim în Hristos numai în viața aceasta, suntem mai de plâns decât toți oamenii” (I Corinteni 15, 19). Numai că noi credem și mărturisim că Domnul a înviat din morți, împreună cu Marele Pavel, care exprimă credința și mărturia întregii Biserici: „dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți” (I Corinteni 15, 20).

Mărturisirea credinței noastre în Înviere, învierea lui Hristos și învierea noastră, credința Bisericii celei una, sfântă, sobornicească și apostolică, se întemeiază pe certitudinea creștină că patria noastră, cetatea noastră este în ceruri și nu pe pământ, așa cum magistral le scria Sfântul Apostol Pavel filipenilor: „cât pentru noi, cetatea noastră este în ceruri, de unde și așteptăm Mântuitor, pe Domnul Iisus Hristos, Care va schimba la înfățișare trupul smereniei noastre, ca să fie asemenea trupului slavei Sale, lucrând cu puterea ce are de a-Și supune Sieși toate” (Filipeni 3, 20-21). Cu puterea Sa, Domnul ne va învia și pe noi, la inaugurarea cu putere, la sfârșitul acestui veac, după solemnitatea judecății universale, a Împărăției cerurilor, despre care Fiul lui Dumnezeu întrupat a vestit, atunci când era în fața judecății: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta. Dacă Împărăția Mea ar fi din lumea aceasta, slujitorii Mei s-ar fi luptat ca să nu fiu predat iudeilor. Dar acum Împărăția Mea nu este de aici” (Ioan 18, 36).

Prin urmare, dragii mei, așteptând cea de-a doua și mărită iarăși venire a lui Hristos, pe care o pomenim deja, la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie, suntem în

așteptarea propriei învieri din morți, la sfârșitul timpurilor, evenimentul eshatologic care va marca definitiv viața noastră. Așa ni se înfățișează pelerinajul pe pământ, din rai în lumea aceasta și înapoi, din lume spre cer, al întregului neam omenesc, „*că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om, și învierea morților. Căci precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia. Dar fiecare în rândul cetei sale: Hristos începătură, apoi cei ai lui Hristos, la venirea Lui. După aceea sfârșitul, când Domnul va preda împărăția lui Dumnezeu și Tatălui, când va desfîința orice domnie și orice stăpânire și orice putere. Căci El trebuie să împărătească până ce va pune pe toți vrăjmașii Săi sub picioarele Sale. Vrăjmașul cel din urmă care va fi nimic este moartea*” (I Corinteni 15, 21-26). Și așa, vom învia cu toții, în Ziua Domnului, în Ziua de Apoi. „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să vie*”.

Astfel, frați creștini, sărbătorim Învierea lui Hristos și așteptăm propria înviere din morți, la sfârșitul veacului acestuia trecător. Serbăm Învierea lui Hristos Domnul, rugându-L să ne învieze din moartea spirituală, să ne scoată din moartea păcatului și din întunericul patimilor, prin dragostea și cu puterea Sa, dezlegându-ne de orice greșală săvârșită cu gândul, cu cuvântul sau cu fapta, de voie și fără de voie, cu știință sau cu neștiință, să ne ierte, să ne binecuvinteze și să ne dăruiască bucuria Învierii Sale, pacea, lumina și fericirea de a rămâne cu El, în Duhul Sfânt, în dragostea Tatălui, împreună cu Maica Domnului, Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, în comuniunea Sfinților, atât la praznicul acesta mare și luminat al Învierii, cât și pe parcursul întregii noastre vieți pământești și, mai cu seamă, în veșnicie, în Împărăția cerurilor! Amin.

Hristos a înviat!

Al vostru, al tuturor,
de tot binele voitor și smerit rugător
înaintea Tronului slavei Preasfintei Treimi,

† Sofronie
Episcopul Oradiei Mari

Data în Reședința noastră episcopală ortodoxă și românească din Cetatea Oradiei Mari, la mărita și mult lăudata sărbătoare a Învierii Domnului, în Anul Mântuirii 2018, anul omagial al unității de credință și de neam și anul comemorativ al făuritorilor Marii Uniri în întreg cuprinsul și întinsul Patriarhiei Române.